

ERDŐKERÜLŐBEN

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny a Kiss Ferenc Kupáért VÉGEREDMÉNYEK

Sorrend	Név	Iskola	Felismerés	Írásbeli	Lövészet	Fekészet megh.	Motorfűrészes	Határozono- sítás	Gyémánt jel.	Számav. válasz	Végösszeg
1	Sátori Zoltán	Sopron	99	153	92	98	100	45	55	127	769
2	Torma Zsolt	Sopron	98	159	93	98	93	34	70	80	715
3	László Péter	Sopron	94	124	53	98	95	53	80	117	714
4	Sáhnán Szabolcs	Szeged	96	141	65	98	88	100	0	75	663
5	Tomor László	Sopron	98	128	57	98	96	50	55	61	643
6	Gábor Zsombor	Szeged	88	134	85	50	81	95	0	77	610
7	Skálfár József	Barcs	89	112	84	70	58	65	80	50	608
8	Szűcs Zoltán	Szeged	83	151	60	93	81	85	0	38	591
9	Csücs Péter	Szeged	72	137	76	80	80	95	0	37	577
10	Ocsovai Zoltán	Mátrafüred	87	123	66	100	67	90	5	37	570
11	Lipák László	Mátrafüred	85	109	54	88	79	95	5	50	565
12	Szabó László	Barcs	88	141	75	78	48	58	45	0	533
13	Rimán András	Mátrafüred	72	110	74	90	95	90	0	0	531
14	Matáncsi János	Barcs	82	113	84	0	70	45	65	20	479
15	Tasnádi Attila	Mátrafüred	80	95	25	0	54	55	100	15	454
16	Süvő Szabolcs	Barcs	90	132	41	0	49	48	0	40	420

KISS FERENC NAPI DIÁKELŐADÁSOK*

BIOLOGIA	VADGAZDASÁGTAN	ERDŐHASZNÁLAT	TÁRSADALOMTUDOMÁNY	SZÁMÍTÁSTECHNIKA
Csöke Kornél II/B. Több célú biológiai szennyvíztisztítás	2 László Tibor II/A. Trambulines vadkacsa	Blieri Kisztr. Á. V/A. A vadgazdálkodás jogi szabályai	Csöke Zoltán II/B. A Tisza szabályozása	Stomfal Zoltán III/A. Erdészeti verseny – iskolánk emblemaja számítógépen
2 Szűcs László II/A. Mimikrizó állatok az esőerdőben	Mester András II/B. Az erdei szalonka életmódja, vonulása, vadászata	1 Kiss Gábor V/A. – Mátrai Zoltán V/A. Az erdészeti forrasai, tervezése, pénzügyi elszámolása	2 Kánya Benec II/B. Az esők igacszága	2 Agoston Dániel II/B. IBM PC hardver
Matuszka Roland I/A. Az allergén gyomok elterjedése és hatása Szegeden	Bagdi Róbert III/A. Az élő-fegyver	Szűcs Péter V/A. Az erdészeti jog története	1 Kiss Levente IV/B. Pernecky György II/B. Japán helyzete a II. világháborúban	Szecsódi György I/A. – Geiger Csaba I/A. Számítógépes vírusok, vírusirtó programok
1 Ács Pál II/A. Éger lapérdő alsó szintjének gerinctelen faunája Tiszalipáron	1 Fehér Gábor III/A. A fánacnevelés problémái Tiszalipáron	Bedő Zsolt V/A. – Csala Flórián V/A. A csemét putrison erdei kialakulása	Csányi Anorás IV/B. A Holocaust	Csofosics László IV/B. – Csongrád Péter IV/B. Windows 3.1-es (magyar nyelvű) ismertetése
Góg Tibor III/A. – Száz Tibor III/A. A növény- és állatvilág változatos megjelenése Tiszalipári környéken	Sáhnán Szabolcs V/B. Vadászati üzemterv	Acsei Gábor V/A. A fahasználat tervezése	Palatinusz István II/B. És aztán SEMMI?	1 Pernecky György IV/B. Windows alkalmazások – Winword szövegszerkesztő
Szűcs László I/A. Kipulogó gázok hatása a magvak csírázására	Genáhl Krisztián I/A. A szarvas vándorlásának megfigyelése a Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási rádiótelemetria segítségével	2 Frank Iván Krisztián V/B. A munkajog		Széll Szilárd IV/A. Számítógépes adatátvitel telefonvonalon keresztül
Ács Pál II/A. – Németh László II/A. Az esőerdők irtása és ennek következményei	Pásztor Zoltán IV/A. Az ősgazdálkodás			Virágh Pál IV/B. – Kodácsi Péter IV/B. Norton Commander 4.0 ismertetése
				Csáki Imre I/A. – Guba Zoltán I/A. A News kiadványszerkesztő
ERDÉSZETI ÁLTALÁNOS	TERMÉSZETTUDOMÁNY	DENDROLOGIA	MŰSZAKI	NYELVI
Varga Miklós III/B. Munkavédtem az erdészeti tevékenységet folytatóknál	1 Góg Tibor III/A. – Pál Viktor III/A. Mesterséges intelligenciák	1 Maszlag Attila II/A. – Serei Tamás II/A. Az atlaszcedrus honosítása	Dani Imre – Vörös Gábor IV/A. Az utasszállítói repülőgépek fejlődése	2 Márta József III/A. – Fekete Antal III/A. Fafajbemutató németül
1 Tóth Tamás IV/B. – Rácz Péter IV/B. Az erdőállomány-gazdálkodásunk szemléltetése számítógépen	2 Stomfal Zoltán III/A. A lézerek titkai	Ángyos Péter II/B. Mocsárciprus	Kavalecz Zoltán IV/A. – Pósnán Zoltán IV/A. A harci repülőgépek fejlődése	1 Genáhl Krisztián I/A. és az I/A. osztály németcsoportja – Der Drama von Klasse IV. Interessante Waldkuestunden in der Schule
2 Lajos János IV/B. Az új erdőtulajdonosok gondoljai	Kiss Márk II/B. „A semmiből egy új más világot teremtettem”	Szabó Csaba II/A. A királylőrinc és a fakatedió hibride	Ignác Sándor IV/A. A motorfűrészes	Bagdi R. – Bánán L. – Ráfai I. III/A. A cserlőgy. őrisárv. szürkényár fajok bemutatása német nyelven
Bánci Attila II/B. Az erdészeti kisvasutak	Rápi Zsolt III/B. A. E.	Mikola Sándor III/A. – Papp Tibor III/A. A mammutfenyő	Rácz Péter IV/A. A Mercédész	Garzó Ferenc IV/B. – Horváth Roland IV/B. Balaton
Gál Zoltán II/A. Vízhíány	Matuszka Roland II/A. Hang-, fény, csehbánás	2 Bádi György IV/B. A bükk	1 Bárány Gábor IV/A. – 2 Barna Péter IV/A. A helikopter	
Kiss Tibor III/A. – Góg Tibor III/A. Hullámter-hossznosztás fajokkal	Juhász László II/A. Fényjelenségek	Pereczes László III/A. – Guth Ottó III/A. A vadgesztenye ismertetése		

* 1 Legtartalmasabb előadás, 2 legjobb előadó kategóriákon belül.

Madarak és Fák Napja Ásotthalmán

Nagyszerű madarak és fák napját tartott az ásotthalmi Bedő Albert Erdőgazdasági Szakmunkásképző Intézet.

A megnyitói ünnepségen Borsos Csaba, Göncz Gábor és Buzder István tanulók olvasták fel dolgozatukat. A környezetvédelmi témákról szóló frásokból idézzük a Seattle indián törzsfőnök üzenetét:

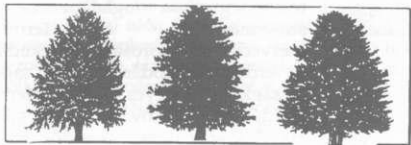
„...Részai vagyunk a földnek és ő a mi részünk. Az illatozó virágok nővéreink, a szarvas, a ló, a sas a mi fivéreink. A sziklataréjok, a levegő haramija, a póni testmelege és az ember mind ugyanannak a családnak a tagjai... A folyók a mi testvéreink, szomjunkat oltják. A folyók vizszik a kenukat, táplálják gyermekeinket. Ha eladjuk a földet, emlékezned kell rá és meg kell tanítanod gyermekeidnek is, hogy a folyók testvéreink és a tied is. Ezért ugyanolyan gyengédséggel kell a folyókkal bánnod, ahogy a testvéredet szereted... Mi az ember állatok nélkül? Ha minden állat elpusztul, az ember meghal a lélek magányosságától. Mert bármilyen történjék az állatokkal, hamarosan az emberrel is megtörténik. A dolgok összefüggnek... Mondd el gyermekeidnek, hogy a föld a mi törzsrünk életével gazdag. Tanítsd gyermekeidet, ahogyan mi tanítjuk gyermekeinket, hogy a föld a mi anyánk. Bármilyen történik a földdel, a föld fiaival történik. Ha a földre köpsz, magadat köpöd le. A föld nem az emberé, az ember a földé. Minden dolog összefügg, ahogyan a vér összeköti a család tagjait. Az élet szövődékét nem az ember szötte, csak egy szála annak. Bármint tesz a hálóval, saját magával teszi...

...a földünket szeresd úgy, ahogyan mi szeretjük. Gondozd úgy, ahogyan mi gondoztuk. Minden erdődel, teljes lelkeddel, egész szíveddel őrizd meg őt gyermekeidnek és szeresd őt, ahogy Isten szeret valamennyiünket.”

Megemlékeztek *Teodorovits Ferencről*, aki az iskolát a századfordulón 30 évig igazgatta.

Fröhlich András megnyitóját után egész délelőtt folyt a tanulók között az ügyességi verseny. Volt motorfűrészes-szerelés, elméleti ismeretek, fegyverismeret, védett növény kirakós játékok, szakácsverseny az osztályok között, tombola, melyet a „FAKOPÁNC” iskolai diáklap vásárlói között sorsoltak ki. Szemmel láthatólag jól érezte magát diák, tanár, s a meghívottak. A szerkesztő is.

ERDŐK NAPJA

Neves, vagy jeles Napunk?! Ha kinyitnánk – mondjuk – a Kincses Kalendáriumot és türelmesen végigbogarásznánk az év 365 napját, számos olyat találnánk, amelyek valamivel összefüggésbe hozható, vagy valamiről híres. Lehet, hogy az olvasónak éppen a születésnapja, a neve napja, talán egy más fontos esemény emléke jelenti a nevezetes napot. Ünnepek, évfordulók, az egész emberiségre nézve jó, vagy rosszhoz hozó dátumok kapnak megkülönböztető jelzést: piros vagy egyéb számmal nyomtatott is lehet az ilyen nap! Nagyon valószínű, hogy minden embernek van valamilyen okból kedves vagy szomorú napja. Egyéni életünk más-más emléke alapján talán ez így helyes. De vannak egész más megjelölések is. Olyanok, amelyek nem egy emberhez, egy eseményhez kötődnek. Gondoljunk csak arra, hogy épp az elmúlt időben milyen gondolatra hívta fel figyelmünket a rádió, televízió, a saj-

tó. Iskolánkban is volt ilyen. Március 22-én a „Víz napja”, április 22-én a „Föld napja”. Kitiintelt címet adtunk annak a 24 órának! Adtunk? Ki adta? Miért? Talán itt most részletesen erről nem kell szólnunk, hiszen iskolánkban is volt velük kapcsolatos esemény. Előadást hallottunk, sőt két tanulónk pályázattal vett részt a Szegeden rendezett ünnepségen. Dicséretes dolog. Tehát van tudomásunk róla. Ezekben az esetekben nem is annyira a dátum, mint inkább az elnevezés a fontos. Gondoljunk csak egy másik példára. Ma szinte mindenki tudja, hogy május első vasárnapja az Anyák napja. Ez a vasárnap eshet 1-től 7-ig is. Az idei éppen 1-jén volt. Egybeesett a munka ünneppel jó megemlékezéssel. De az előzőben az volt a lényeg, hogy az állandóan ismétlődő – csillagászati értelemben vett – monoton rendben egyszer álljunk meg. Gondoljunk akkor – kiemelten, ünnepélyesen – az édesanyákra. Hi-

szén minden embernek van, vagy volt szülőanyja. A megemlékezés talán pótolhatja az elfelejtett mindennapi figyelmességet, tiszteletet, szeretetet. A megjelölés a naptárban tehát azt akarja elérni, hogy igen fontos dolgokról ne feledkezzünk el. Így van ez a Víz-zel, a Föld-del és még sok-sok egyéb mással is: többek között az ERDŐ-vel is.

A víz, a levegő, a föld, a rajta, vagy benne lévő élővilág az újszülöttnek szinte természetes. Úgy ismerkedik meg vele, hogy nem is gondol annak saját életére gyakorolt jelentős, szinte mindent jelentő szerepére. Az emberiség szaporodásával egyre fontosabbá vált az élő környezete és annak védelme. Ezért is kerültek ezek a megkülönböztetett napok hírverésre. Fel kell ébresztenie mindenkit arra a veszélyre, hogy mi várható akkor, ha nem jól használjuk környezetünk adta lehetőségeit.

A mi szakmánk az ERDŐ-höz köt. (Persze még sok máshoz is. Az erdő sem választható el a földtől, víztől.)

Minden évben megemlékezünk nemcsak arról a csodálatos életközösségről, hanem a vele szorosan összefüggő egyéb eseményről is. Iskolánkban ilyenkor szót ejtünk a kiváló erdészekről, oktatókról és tanulókról is. Sajátos módon ünnepejük meg. Mi állítjuk össze a forgatókönyvet, magunknak akarjuk emlékeztetéssé tenni ezt a napot, de azzal a nem titkolt szándékkal, hogy az ERDŐ-t tiszteljük. Iskolánk névadója, Bedő Albert legendás mondatát már sokszor idéztük. Most sem felesleges: „Tiszteljük az erdőt, mert azok a mi jólétünk előmozdítói!”

Ma már senki sem vitatja ennek igazát. Ünnepi hangulatunkat új örömök is növelik. Ettől az évtől iskolánkban újra van saját kezelési Tanulmányi Erdeje. Valamennyien hitet tehetünk arra, hogy a lehető legnagyobb gondossággal végezzük benne munkánkat. Márciusban szinte valamennyi tanulónk már részt vett az idei erdőszítésben. Öröm volt az is, hogy megértette mindenki: az ott és akkor végzett munka hosszú évekre előre szól. Talán egyesek már nem élvezik az ott elültetett csemeték közvetlen hasznát, de gondoljanak arra, hogy a most élő erdőt is mások ültették. Mindannyiunk hasznára. Ezt a folyamatosságot kell megérteni és megőrizni. Nem csak a pillanatnyi érdekünket kell látnunk. Gondoljunk egy kicsit az unokákra is. Mit hagyunk nekik örökségül?

Köszöntjük ma az erdőt, annak minden élő és élettelen összességével, a benne és érte dolgozó értelmes emberrel együtt. Tiszteljük és használjuk okosan az ERDŐ-t. Szeressük és védjük. Magunknak és másoknak, az egész emberiségnek teszünk jót.

Údv ma minden erdésznek és nem erdésznek egyaránt!

Fröhlich András
igazgató

A FÖLD NAPJÁRÓL

1970. április 22-én 25 millió amerikai emelte fel a szavát a természetért. Denis Mayes ekkor szervezte meg az első Föld Napját. Már az akkori tömegek is jeleztek, hogy itt egy rendkívül széles tömeget érintő probléma megoldására keresik a választ. Időközben természeti környezetünk rendkívüli mértékben tovább romlott. Ezért 1990. április 22-én Denis Mayes másodsorú is megszervezte a Föld Napját. Ekkor már 120 ország több száz millió embere csatlakozott a mozgalomhoz. Ekkor a főszerző így nyilatkozott: „Legjobb tudásaink szerint élet és halál kérdésében a következő évtizedet mondja ki a döntő szót. Egyetlen nap tehát nem elég. A Föld Napja a környezet évtizedeként indítja el az 1990-es éveket.”

Mindannyian tudunk a globális környezeti válságról. TV-képernyőink szembe-sítenek vele, politikusaink hangoztatják és az iskolában is tanulunk róla. Minden-napi valóságunk részévé vált. Majdnem biztos, hogy a környezeti válságproblémák közül ismert számunkra az üvegházhatás, a Föld özontrógenek fogyasztósa és a trópusi esőerdők szédítő tempójú pusztulása. Felmerülhet a kérdés bárki-ben, hogy mit tehetünk mi ebben a kis országban csekért a Föld szintű problémákért. A Föld Napja mozgalom jelszava: Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!

Persze nemcsak globális, hanem helyi problémák is tömegével vannak. megdöbbentő, hogy Közép-Európában mintegy hatvanezer négyzetkilométernyi erdő pusztult el légszennyezés következtében. Hazánkban elsősorban Budapesten, de más nagyobb vidéki városban is tragikusan jelzik az egyre növekvő számban rákban meghalt és krónikusan köhögő gyerekek a gépjárművek által előidézett környezeti károkat. E mellett pillanatnyilag elenyésző problémának tűnhet a lassan az egész országot elborító szeméthalmok rohamos növekedése, amik mellett mindenki szemérmesen elmegy. Elgondolkodtat, hogy ha az elviselhetetlenség szennyezük Földünk levegőjét, vizét és talaját, valamint kiirtjuk természeti környezetünket, akkor vajon az ember hogyan tud majd létezni?

Ha pedig mégis tud, mert létrejön egy szakfander-társadalom, lesz-e értelme az életnek?

Ne feledjük: a Föld nem a miénk, csupán unokáinktól kaptuk kölcsön!

Tisztelt Szerkesztőség!

1994. a kerékpározás és a család éve is. A Csili Művelődési Központ ezen célokat a természetvédelem ügyével kiegészítve **augusztus 18–20 között Országos Kerékpáros Találkozót** szervez a Vértesben fekvő erdei táborában.

A tábor első napján ügyességi versenyeket rendezünk, camping, BMX, MTB és egyéb kategóriákban. A találkozót második napján MTB teljesítménytúrát tartunk 25, 50, és Super 100 km-es távokon a Vértesben.

A befejező napon kerékpáros felvonulás (túra) lesz a táborból a Pilisen át a Hajógyári szigeten lévő Diákszigetre. A találkozón több kiegészítő kulturális és környezetvédelmi rendezvényeket is szervezünk. A részletes programtervezet mellékelten megküldöm.

Arra kérjük a Tisztelt Szerkesztőségét, hogy az egészséges életmód, termé-

zeti környezetünk megbecsülését elősegítő rendezvényünket Önök is támogassák, az újságban megjelenő rövid felhívással, cikkek segítségével a program eredményes szervezését.

Segítséget előre is köszönve, válaszukat várva, tisztelettel üdvözlöm:

Várhalmi András
igazgató

*

A kérésnek eleget teszünk, azzal a megjegyzéssel, hogy az erdészek nem örülnek annak, hogy az utóbbi években megsaporodtak az erdőkben a kerékpáros túrázók. Mi is kérjük a szervezők segítségét abban a felvilágosító munkában, mellyel a szakemberek az erdei utakról letérő BMX és MTB kerékpárosok által tett károsításokra hívják fel a figyelmet.

A Szerkesztő

Helyesbítés

Áprilisi lapszámunk borítójának hátsó, külső oldalán tévesen szerepel elhunytként Pápa Zoltán neve. A név helyesen *Pápa Mihály*. A közlemény 6. sorában az 1933. évszám helyesen 1953., majd a rákövetkező sorban 1967. helyett 1963. a helyes. Ezek szerint a közlő sem „Ifj.”.

Svédország erdeiben a korábbi égetéses irtást, rendszertelen használatot az 1903-ban hozott első erdőtüntvényük szüntette meg, és bennük a 20. században korszerű erdőgazdálkodás valósult meg. Ma a növedék 70%-át vágják (ennek 30%-át előhasználatként) mintegy 200 ezer hektárnyi kiterjedésben, ami az erdő összterületének 1%-át jelenti, és az erdőt maradéktalanul felújítják.

A svéd erdők 50%-a, kerekén 300 ezer fő magánosé, 25%-a fafeldolgozó vállalatoké, a többi állami, egyházi és közösségi tulajdon. A svéd fa meglehetősen drága, s ez a termelékenység nagymértékű növelésére kényszerít. Az 1955. évben még 3000 munkanapba került egymillió köbméternyi fatömeg kitermelése, ma már csak 150 nap kell ehhez. A véghasználat 100%-ban gépesített, az előhasználat 90%-ban.

Amíg a hatvanas, hetvenes években a nagy gépek, sablonos technológiák kifejlesztése volt napirenden, az újabb évtizedekben az ökológiai követelmények kielégítésére irányul a svéd erdőgazdálkodás figyelmé. Könnyebb, kíméletesebben működő gépek beállítása, jobb igazodás a termőhelyhez, a pótolhatatlan élőhelyek, növények és állatok megtartása foglalkoztatja a szakembereket. A természetvédelem szorosan illeszkedik az erdőgazdálkodásba. Svéd sajátosságként az egyes tájakra jellemző idős erdőket továbbra is megőrzik. A jövőre nézve az erdőgazdálkodásról és a természetvédelemről egyaránt elvárható, hogy a természetvédelem magának is környezetalakító jellegű.

(ÖFZ 1994. 4. Ref.: Jérôme R.)

□

Kaurifenyő (Agathis australis) Új-Zéland leghíresebb faja. Fialat korban rendkívül lassan nő, 50 év körül kezd felvenni jellemző alakját. Nagy kiterjedésű koronáját 50-70 cm törzsátmérővel fejleszti ki egészen 3000 m²-ig. Magassága eléri a 30 m-t, átrncrője 300 cm-t. Egyik példánya 2100 év becsült korban 51,2 m magas, 17,2 m törzskerületű és 245 m³ fatömeget tartalmaz.

(ÖFZ 1994. 4. Ref.: Jérôme R.)

Könyvjutalmat nyertek

az Erdészeti Lapok által kiírt pályázaton Kiss Balázs, Krecskovszki Mihály, Pósa Péter, Schmeizer Zoltán, Szalai László és Tánus Viktor, valamennyien a Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola V/B osztályának tanulói. Gratulálunk!

A helyes megfejtés:

agancsár – bika
aszufa – rózse
állab – állomány
állmány – állomány
államvaspálya – vasút
áska – lótetű
bik – bükk
borovicska – boróka
borulás – záródás
csemédék – csemeték
cseplyés – bokros
cserebűly – cserebogár
csershántó üzem – cserző
üzem
csereőze – cserje
csupkás tölgy – kocsányos
tölgy
csupkátlan tölgy – kocsányta-
lan tölgy
czerving fa – cukor juhar
dobkór – felfújódás
egylet – egyesület
erdész – erdész
eredés – újulat
ertés – erdőfűtés
ertvény – csemetés

éleny – oxigén
fafehére – szíjács
farakhely – faraktár
farkasbub – csillagfürt
fenyőszurkoncz – fenyőormá-
nyos
fenyőtekercs – fenyőilonca
fenyőtörny – fenyőhánccszú
fenyőzöhér – fenyődarázs
fodorjuhar – mezeijuhar
fonóvessző üzem – fűztelep
forda – vágáskor
főlertendő – erdőfűtendő
fűstös bodza – fekete bodza
ganéjozás – trágyázás
gányol – kerítést fon
geszt – fa
görbedék – folyó kanyarulat
gubacs – gubacs
gubonc – gubacs
guzs-fenyő – vörösfenyő
gúzslik – összeszik
gyalogfenyő – boróka
gyepibodza – fűrtös bodza
gyöngyök a fa – rügyezik
gyurgyánfa – gyertyán
gyümölcsenyerdő – gyü-
mölcsös

hamusbetyár – szénégető
hámzás – hántás
hernyászt – hernyóktól fákat
tisztít
hidlal – hidat készít
ihar – juhar
iharos – juhar erdő
jaborfa – juharfa
kárilátó – kárbecsülő
kikelet – tavasz
kopács – cserje
közkróris – magaskróris
körtvély – vadkörte
kriminaliter – bűnözőképpen
lefalámolás – a lomb lerágása
lepe – lepke
malogya – tölgy
mégzágfenyő – eukaliptusz
mézjuhar – ezüstjuhar
mocsnola – kenderázató
muzsdaj – kocsányos tölgy
nődögél – nő
nyári fenyő – vörös fenyő
nyölés – növés
papistüvegfa – kecskerágó
pécz – határjel
porgolát – vetést őrző, védő
sövény
purha – rohdadt
rara silva – ritka erdő
ráfajzás – keresztezés
rengőnyár – rezgőnyár
sarjangozik – sarjad
semlyék – ingovány
serdény – sűrűség
sóbor – hántás

sodrony ergettyű – kötélpálya
sül – sündiszó
stráglya – ketrec
szakócca – szekerce
szalul – hornoly
száztolligát – százasorosát
széke – fabel
szirnyol – vesszőt köt
szitács – szitakötő
szivács – szíjács
szurkosperenye – feketefenyő
szőrösödő tölgy – molyhos
tölgy
takarító vágás – végvágás
talajvéd – talajvédelmi
talióra vág – letarol
tarlasztás – véghasználat
terepes fa – ágasfa
tetetlen – nincsen csúcsa
ternyőfenyő – tiszafa
ujbólitás – felújítás
vaczkor – vadkörte
verőzés – napfényvel szárí-
tás, kiszáradás
vigályvágás – ritkítóvágás
virgás – nyárfavessző
zarat – záródás
zsendül – érik
zsembéko! – határjelet állít

1300-ban használt szavak:

Sylfa – szilfa
Thulfa – tölgyfa
Kusthulfa – vadkörtefa
Ikir bukur – iker bokor

Hajdú István

Paksi Jánosra, az erdészeti kutatás-
ügy hosszú idején át foglalkoztatott
kecskeméti gépkocsivezetőjéről emlé-
keznek e sorok. Alacsony termettel ál-
dotta meg a természet, pontossága, kö-
telességtudása, szorgalma révén mégis
nagyannak tartottuk. A „célszerű szögény
embörök” világából érkezett, kertészke-
dő szüleinek annyi gyereke volt, mint a
rosta lika, vagy még annál is eggyel
több. Így adódott, hogy Jánost mezítá-
bas, gatyás kölyök korában már dolog-
ra fogták. Még is tanulta egy életre:
csak szorgalmas munkával juthat előre.

Ha reggel ötre beszéltük meg vele az
indulást, már fél öt tájt ott pőfögött jár-
gányával az ablakom alatt, és a levitte-
zett öreg csotrogányt addig javíttatta,
bütykölte, hogy mindig járóképces ma-
radt, soha nem kellett mászaki hiba mi-
att a megbeszél programot módosítá-
ni. Szerény anyagiakért dolgozott ná-
lunk, de szívesen fáradozott, mert az
ERTI-nél nem „Hallja kend, János” volt
a megszólítás, hanem megbecsüléssel
munkájának kijáró tisztelettel beszéltek
vele. Erre nagyon érzékeny volt. Gya-
korta emlegette, hogy korábbi egyik
munkahelyén – egy erdészetről – nem
egyszer kellett hajnali háromkor kiáll-

Rekviem egy gépkocsivezetőért

nia rangos vadászvendég utaztatására.
A hajnali kelést zokszó nélkül említette,
ez megszokott volt, vagyis az, hogy lá-
tásokat kezdődött a munkaidő, az vi-
szont sokáig égette, hogy a vasmunkás-
ból magas posztra emelkedett vendég
nem vette emberszámba. Amikor a reg-
gelizés ideje érkezett, kivette az elemó-
zásis tarisznyából az 5-6 szalámis zsem-
léit, és jóízűen falatozgatva nem jutott
eszébe, hogy a korai indulás és az állan-
dó volánforgatás miatt korgó gyomrú
sóforék is felajánljon egyet belőlük.
Helyette azt szabta kötelességnek,
hogy a kocsis hátsó traktusában utazó
vadászembek időnkénti megállással se-
gítsen és – megkövetem – megpisiltes-
se.

Két szenvedélye volt. A focimeccs
volt az egyik. Nem lehetett olyan
meccs, ahova szabad idejében ki ne
ment volna, s ha szabad idő volt, maga
is fiatalokat megszégyenítő lelkesedé-
ssel kergette a labdát, pedig akkor már
50 év állt a háta mögött. A másik szen-
vedélye a kertészkedés. Élete álma tel-

jesült, amikor a Kecskeméttől néhány
kilométerre fekvő Katona-telepen hob-
bikerthez jutott. Elvadult, gyomtól bo-
rtított, tarackal átjárt parcella volt ez.
De János, őseitől örökölt szívóssággal,
nekilátott, a taracknak irmagját is ki-
szedte és a következő évben meg is le-
hetett nézni a kertjét, gondos ápoltsá-
gával messziről felhívta magára a fi-
gyelmet.

Az alattomos betegség, egy izomsor-
vadás, már évekel ezelőtt kiütötte a
munkából, a pisálkáló élet mostanig
tartott. Április 19-én utazott utóljára, ez
a gépkocsit már nem ő vezette. Utas
volt. Fekete gépkocsin. A temetőbe ve-
zető útvonal egyenes Bolle-nyársora
állt neki díszőrséget és tisztelgett az
örök nyugvóhelyére utazónak.

Fájdalmasan kiüresült szívvel em-
lékszünk rá, a foci pályák köszöntésével
búcsúzunk: Szép volt János! Köszönjük
áldozatos munkáját, szorgalmas segít-
ségét, emberi helytállását! Nyu-
godj békében!

Dr. Szodfridt István

Fakitermelés – saját zsebre

A fakitermelés saját zsebre egyaránt jó üzlet volt a közelmúlt közösségi és a jelen egyéni vállalkozóknak.

Nógrád megyei születésű agrárgépészmérnök vagyok. Nagypapám egy kis faluban volt gazdálkodó 1945-ig. Ekkor kuláklísta kerülvé máról holnapra mindenétől megszabadították. Nemcsak ingóságai (teljes gazdasági felszerelése, állatállománya, betakarított terményei) kerültek elkobzásra és kötelező beadásra, hanem korszerű gazdasági épületei is széthontásra ítéltettek, majd legvégül lakóházát is államosították. Eddig ez egy sablonos élettörténet.

Miután az öregúrnak megélhetési forrása egyedül gazdálkodási tevékenysége volt és 67 esztendőskorára nem kereshetett máshol állást, a hosszas utánjárás 6,5 kh gyümölcsösének visszajuttatását eredményezte az idős házaspárnak. A lakóház körüli gyümölcsösben 180 db, 1929-ben telepített nemesfűt díofaállomány volt. 1961-ben, 83 évesen átadta gyümölcsösét a szomszéd községből irányított tsz-nek, miután egyetemista unokája nem szakíthatta meg tanulmányait a fővárosban. Nagyanyám 1954 tavaszán, nagypapám 1966 őszén hunyt el. Az 1967-es tsz-törvény alapján a tsz a gyümölcsöst elvételre jogon megváltotta, és 1969-től (4230 Ft összegben) 5 évi részletlesztés formájában kiegyenlítette. Az akkor 40 éves, egészséges díofaállomány még 1969-ben kitermelésre került. (E tény jegyzői záradékkal ellátott két tanúsíjjal bizonyíthatom.) Kollektív vállalkozói tevékenység saját zsebre.

Az 1991-es első és második kárpótlási törvény lehetőséget adott a kárpótlási jegyek földtulajdonra fordítására. Az így újrászerezett szántó-, gyeperdőterületek erdőparcellái most az élelmes egyéni vállalkozóknak biztosítanak gyors, illegális meggazdagodást az új tulajdonos és az állam rovására és zsebére. Erdemes fakitermelő és szállítóeszközök gyorsan beinvesztálni és az értékesebb derékvastagságú gyümölcs- és lombosfa-fajtákat egyidejűleg kilopni az új tulajdonostól. Ki törődik népgazdasági és magántulajdoni érdekekkel, a vákuumidőt hasznosítani kell az egyéni tolasodásra, ahogy azt a közös gazdálkodás időszaka is biztosította az ügyeskedő egyeseknek.

A vizsalcitált kis magánerdők még a falusi erdőközösségek kialakítása előtt (meg kell ugyanis várni a földhivatalok telekönyvezését) idegen fűrészgépek tolvaj munkájának esnek áldozatul. Konkrétum:

Családommal 1993. március 19-én (hétvégén) reggel kimentem a helyi polgármester kocsján és társaságában, hogy kint a helyszínen számba vegyük a licitált erdőrészekék faállományát és az erdőközösségekbe tömörülést. Legnagyobb megdöbbenésünkre a gyepterület és erdő szélén álló 3 db 100 éves határfa-tölgyet kivágva, feldarabolva és szállításra elkészítve, avarral álcázva találtuk. A földdel behintett tuskócsonkok 1 m-es átmérőt érnek el és a rönkök teljesen egészségesek. Néhány száz méterrel odébb tetten értük az orv fávágot és segítőársait. Először a szomszéd község erdőszéke engedélyére hívalkoztak, majd

miután megnevezését kértük, álláltak ezen állításuktól és azt hangoztatták, hogy e nehéz munkájuk termékét mindenképpen hazaszállítják. A polgármester figyelmeztette őket tettük büntetőjogi következményeire, és a sajnálatosan kivágott faóriások otthagására szólította fel őket. Aznap a déli órákban a polgármester ismét tetten érte az illetőket (vagy nyolc személyt), amint teherkocsikon szállítják a nedves réten, a súlyos tehertől megsüllyedt járműveken a farönköket. Az újabb felszólításra hangos, fenyegető szikozódás volt a válasz. A harmadik helyszínen a tolvaj portája volt, ahová szépen begörgették a rakományt. A polgármester úr a kivágás színhelyéről, a szállításról és berakodási helyéről fényképbizonylatokat juttatott a kezembe a rendőrségi bejelentés dokumentálására, videokazetta formájában. A legszomorúbb a tényben az, hogy a tolvajban egykori falusi iskolatársamra ismertem, akit az elmúlt szabadosságú évtizedek így átneveltek. A fuvarozók nem óslakos, profi szállítványozó családok, akik feltehetően hasonló megrendelésekből élnek. Az árverésiken a tsz-től visszakapott erdőszakaszokon ez a minden nap megismétlődő helyzet. Mert ha csak tüzelőre lenne szükség, ott fekszik pillanatnyilag mindenütt a sok kidőlt és fel nem dolgozott száraz fa tüzelőanyag. Hogy e fenti közlés nem fantomkép, annak bizonyítására nevesítetek. A község: Legénd, az elkövető: Csonka József gazdálkodó.

Tunkel Tamás

okl. mg. mk

Legénd, 1994. március 19-én

Köszönet érte, hogy a lap oly részletesen megismertette a bernecebaráti erdőszéket. De az ismertetés újabb kérdéseket is felvet.

Például, miért az 1972. évi üzletmervi adatok szerepelnek az ismertetőben? Azóta nem volt ott tervezés?

A tudósításból kitűnik, hogy az erdőszék területe nagyrészt üzemi vadászterület. Miért tehát az a panasz, hogy „...a vad lehetlenné teszi ... a makk hasznosítását”? Nincs elég puszkagolyó talán?

A fatömeg terén az a sommás megállapítás: az üzletmerven szereplő fatömeg nincs meg. Vajon hová lett? Meg sem volt talán? Ennyire rossz a tervezés? Hosszú üzletmervi pályafutásom alatt mindig arra kértem az efféle sommás bírálatokat, ugyan szóljanak már addig, amíg az erdő lábán áll, ha a saját mérésük kevesebb fatömeget mutat. Nekünk, ter-

vezőknek is nagy tanulság lenne, ha az erdő levágása előtt szembesülhetnének a hibákkal. Ilyen esettel alig volt „szerecsém” találkozni, fatolvajjal viszont annál többel, zöld kalapossal és „nem zöld” kalapossal egyaránt.

Előre is hálásan köszönöm, ha a kérdésekben is tájékoztatást kaphatunk.

Reményfy László

Helyesbítés

A májusi szám 130. oldalán az első bekezdésbe a termelőszövetkezeti erdő területe helyesen 42 996 ha. Az 5-ös számjegy tévesen került a 4-es és 2-es közé.